

II

(Tiedonannot)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDONANNOT

EUROOPAN KOMISSIO

KOMISSION TIEDONANTO

**Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita edistävän valtiontuen sisämarkkinoille
soveltuvuuden arviointiperusteet**

(2014/C 188/02)

1. JOHDANTO

1. Tässä tiedonannossa annetaan ohjeita siitä, kuinka Euroopan yhteistä etua koskeville tärkeille hankkeille myönnettävää julkista rahoitusta arvioidaan valtiontukisääntöjen nojalla.
2. Euroopan yhteistä etua koskevat tärkeät hankkeet saattavat vaikuttaa merkittävästi talouskasvuun, työllisyyteen ja unionin teollisuuden ja talouden kilpailukykyyn, sillä niillä on positiivisia heijastusvaikutuksia sisämarkkinoihin ja yhteiskuntaan unionissa.
3. Euroopan yhteistä etua koskevat tärkeät hankkeet mahdollistavat osaamisen, asiantuntemuksen, taloudellisten resurssien ja talouden toimijoiden yhdistämisen unionissa sellaisten merkittävien markkinoiden toimintapuutteiden tai järjestelmän toimintahäiriöiden voittamiseksi ja sellaisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseksi, joita ei muuten voitaisi ratkaista. Niiden tarkoituksena on saattaa yhteen julkisen ja yksityisen sektorin toimijoita toteuttamaan suuria hankkeita, jotka tuovat merkittäviä hyötyjä unionille ja sen kansalaisille.
4. Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita voi liittyä kaikkiin politiikkoihin ja toimiin, joilla täytetään yhteisiä eurooppalaisia tavoitteita. Näitä ovat erityisesti Eurooppa 2020 -strategian⁽¹⁾ tavoitteet, unionin lippulaivahankkeet ja talouskasvun kannalta tärkeät alat, kuten keskeiset kehitystä vauhdittavat teknologiat⁽²⁾.
5. Valtiontukiudistusaloitteella⁽³⁾ pyritään suuntaamaan valtiontuki Euroopan yhteisen edun mukaisiin tavoitteisiin Eurooppa 2020 -strategian prioriteettien mukaisesti, jotta voidaan korjata markkinoiden toimintapuutteet tai muut merkittävät järjestelmän toimintahäiriöt, jotka estävät kasvun ja työllisyyden edistämisen ja yhdenyteneiden, dynaamisten ja kilpailukykyisten sisämarkkinoiden kehittämisen. Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden toteuttaminen edellyttää usein viranomaisten merkittävää osallistumista, koska markkinoilta ei muuten saataisi rahoitusta tällaisiin hankkeisiin. Tässä tiedonannossa määritellään säännöt sen varmistamiseksi, että tasapuoliset toimintaedellytykset säilyvät sisämarkkinoilla, jos tällaisten hankkeiden julkinen rahoitus on valtiontukea.

⁽¹⁾ Komission tiedonanto "Eurooppa 2020: Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun strategia", KOM(2010) 2020 lopullinen, 3.3.2010.

⁽²⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – "Kehitystä vauhdittavaa keskeistä teknologiaa koskeva eurooppalainen strategia – silta kasvun ja työllisyyden edistämiseen", COM(2012) 341 final, 26.6.2012.

⁽³⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – EU:n valtiontukiudistus, COM(2012) 209 final, 8.5.2012.

6. T&K&I-puitteisiin⁽¹⁾ ja ympäristönsuojelutukea koskeviin suuntaviivoihin⁽²⁾ sisältyy jo nyt Euroopan yhteistä etua koskeville tärkeille hankkeille myönnettävää julkista rahoitusta koskevia sääntöjä, joilla selvennetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ”perussopimus”, 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan soveltamista. Valtiontukiudistus tarjoaa hyvän tilaisuuden päivittää nykyiset ohjeet ja yhdistää ne yhteen asiakirjaan. Tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjeet Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden ja valtiontukiudistuksen tavoitteiden kanssa sekä ulottaa ne koskemaan muita aloja, joilla niitä voitaisiin soveltaa. Tämä tiedonanto korvaa sen vuoksi kaikki Euroopan yhteistä etua koskeviin tärkeisiin hankkeisiin liittyvät nykyiset säännökset. Tässä tiedonannossa annetaan jäsenvaltioille ohjeita, jotka koskevat yksinomaan Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita ja joita sovelletaan kaikkiin aloihin. Ohjeiden tarkoituksena on kannustaa kehittämään merkittäviä yhteistyöhankkeita, joilla edistetään Euroopan yhteistä etua.
7. Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdassa määrätään, että tukea Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana. Tässä tiedonannossa annetaan ohjeet siitä, mitä perusteita komissio soveltaa arvioidessaan valtiontukea Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden edistämiseen. Ensin määritellään tiedonannon soveltamisala ja sen jälkeen luetellaan arviointiperusteet, joiden perusteella komissio arvioi tällaisten hankkeiden luonnetta ja merkitystä perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan soveltamiseksi. Tämän jälkeen selvitetään, kuinka komissio arvioi Euroopan yhteistä etua koskeville tärkeille hankkeille myönnettävän julkisen rahoituksen soveltuvuutta sisämarkkinoille valtiontukisääntöjen nojalla.
8. Tässä tiedonannossa ei suljeta pois sitä mahdollisuutta, että tuki Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden edistämiseen voidaan katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi myös muiden perussopimuksen määräysten, erityisesti 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan, ja niiden täytäntöönpanosääntöjen perusteella. Valtiontukilainsäädäntöä ollaan parhaillaan uudistamassa, jotta parannettaisiin jäsenvaltioiden mahdollisuuksia tukea tärkeitä hankkeita, joilla korjataan markkinoiden toimintapuitteita ja vastataan koheesiohaasteisiin eri alueilla kestävän kasvun ja työllisyyden edistämiseksi. Kyseisissä säännöksissä ei ehkä kuitenkaan oteta täysimääräisesti huomioon Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden erityispiirteitä, jotka voivat edellyttää erityisiä tukikelpoisuutta, sisämarkkinoille soveltuvuutta ja menettelyjä koskevia säännöksiä. Tässä tiedonannossa annetaan tällaiset erityissäännökset.

2. SOVELTAMISALA

9. Tätä tiedonantoa sovelletaan Euroopan yhteistä etua koskeviin tärkeisiin hankkeisiin kaikilla taloudellisen toiminnan aloilla.
10. Tätä tiedonantoa ei sovelleta seuraaviin:
  - a) toimenpiteet, joihin sisältyy tukea vaikeuksissa oleville yrityksille, sellaisina kuin ne määritellään pelastamis- ja rakenneuudistustukea koskevista nykyisistä⁽³⁾ tai myöhemmissä suuntaviivoissa, sellaisina kuin ne ovat muutettuina tai korvattuina;
  - b) toimenpiteet, joihin sisältyy tukea yrityksille, joita koskee sellaiseen komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on julistettu sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi;
  - c) tukitoimenpiteet, jotka ovat niihin liittyvien ehtojen vuoksi tai niiden rahoitustavan vuoksi unionin oikeuden vastaisia⁽⁴⁾, erityisesti
    - tukitoimenpiteet, joissa tuen myöntämisen ehtona on, että tuensaajalla on päätoimipaikka kyseisessä jäsenvaltiossa tai että se on sijoittautunut pääasiallisesti kyseiseen jäsenvaltioon;
    - tukitoimenpiteet, joissa tuen myöntämisen ehtona on, että tuensaaja käyttää kotimaassa tuotettuja tuotteita tai kotimaisia palveluja;

⁽¹⁾ Yhteisön puitteet tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävälle valtiontuelle (EUVL C 323, 30.12.2006, s. 1).

⁽²⁾ Yhteisön suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle (EUVL C 82, 1.4.2008, s. 1).

⁽³⁾ Yhteisön suuntaviivat valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi (EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2). Kuten kyseisten suuntaviivojen 20 kohdassa todetaan, koska vaikeuksissa olevan yrityksen olemassaolo on vaarassa, sitä ei voida katsoa asianmukaiseksi välineeksi edistämään muita julkisen politiikan tavoitteita, ennen kuin sen elinkelpoisuus on varmistettu.

⁽⁴⁾ Ks. esim. asia C-156/98, Saksa v. komissio, tuomio 19.9.2000, Kok., s. I-6857, 78 kohta, ja asia C-333/07, Régie Networks v. Rhone Alpes Bourgogne, tuomio 22.12.2008, Kok., s. I-10807, 94–116 kohta.

- tukitoimenpiteet, joissa rajoitetaan tuensaajan mahdollisuutta hyödyntää tutkimuksen, kehityksen ja innovoinnin tuloksia muissa jäsenvaltioissa.

3. TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

11. Määritettäessä sitä, kuuluuko hanke perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan soveltamisalaan, sovelletaan seuraavia arviointiperusteita:

3.1 Hankkeen määritelmä

12. Ehdotettu tuki koskee yksittäistä hanketta, jonka tavoitteet sekä toteuttamisedhot, osallistujat ja rahoitus on määritelty selvästi ⁽¹⁾.
13. Komissio voi myös katsoa tukikelpoiseksi "integroidun hankkeen", toisin sanoen joukon sellaiseen yhteiseen rakenteeseen, etenemissuunnitelmaan tai ohjelmaan sisältyviä yksittäisiä hankkeita, jolla pyritään samaan tavoitteeseen johdonmukaisen järjestelmällisen lähestymistavan perusteella. Integroidun hankkeen yksittäiset osat voivat koskea toimitusketjun eri tasoja, mutta niiden on täydennettävä toisiaan ja oltava välttämättömiä Euroopan edun mukaisen tärkeän tavoitteen saavuttamiseksi ⁽²⁾.

3.2 Euroopan yhteinen etu

3.2.1 Yleiset kumulatiiviset arviointiperusteet

14. Hankkeen on edistettävä konkreettisella, selvällä ja todennettavissa olevalla tavalla yhden tai useamman unionin tavoitteen saavuttamista ja sillä on oltava merkittävä vaikutus unionin kilpailukykyyn, kestäväan kasvuun, yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseen tai arvonmuodostukseen kaikkialla unionissa.
15. Hankkeen on edistettävä merkittäväällä tavalla unionin tavoitteiden saavuttamista, esimerkiksi oltava erittäin tärkeä Eurooppa 2020 -strategian, eurooppalaisen tutkimusalueen, kehitystä vauhdittavaa keskeistä teknologiaa koskevan eurooppalaisen strategian ⁽³⁾, Euroopan energiastrategian ⁽⁴⁾, vuoteen 2030 ulottuvien ilmasto- ja energiapolitiikan puitteiden ⁽⁵⁾, Euroopan energiavarmuusstrategian ⁽⁶⁾, Euroopan elektroniikkastrategian, Euroopan laajuisten liikenne- ja energiaverkkojen ja unionin lippulaivahankkeiden, kuten innovaatiounionin ⁽⁷⁾, Euroopan digitaalistrategian ⁽⁸⁾, resurssitehokkaan Euroopan ⁽⁹⁾ ja globalisaation aikakauden yhden- netyt teollisuuspolitiikan ⁽¹⁰⁾, kannalta.

⁽¹⁾ Kun kahta tai useampaa tutkimus- ja kehityshanketta ei voida selvästi erottaa toisistaan ja erityisesti jos niiden teknologisen menestymisen todennäköisyys on toisista riippuvainen, ne on katsottava yhdeksi hankkeeksi. Tukea hankkeeseen, joka johtaa pelkästään hankkeen sijaintipaikan muuttumiseen Euroopan talousalueen (ETA) sisällä ilman, että hankkeen luonne, koko tai soveltamisala muuttuu, ei katsota sisämarkkinoille soveltuvaksi.

⁽²⁾ Jäljempänä yksittäisestä hankkeesta ja integroidusta hankkeesta käytetään nimitystä "hanke".

⁽³⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – "Kehitystä vauhdittavaa keskeistä teknologiaa koskeva eurooppalainen strategia – silta kasvun ja työllisyyden edistämiseen", COM(2012) 341 final, 26.6.2012.

⁽⁴⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – "Energia 2020 – Strategia kilpailukykyisen, kestävän ja varman energiansaannin turvaamiseksi", KOM(2010) 639 lopullinen.

⁽⁵⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – "Ilmasto- ja energiapolitiikan puitteet vuosille 2020–2030", COM(2014) 15 final.

⁽⁶⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – "Euroopan energiavarmuusstrategia", COM(2014) 330 final.

⁽⁷⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – "Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahanke Innovaatiounioni", KOM(2010) 546 lopullinen, 6.10.2010.

⁽⁸⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle "Euroopan digitaalistrategia", KOM(2010) 245 lopull./2, 26.8.2010.

⁽⁹⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – "Resurssitehokas Eurooppa – Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahanke", KOM(2011) 21, 26.1.2011.

⁽¹⁰⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – "Globalisaation aikakauden yhden- netyt teollisuuspolitiikka – Kilpailukyky ja kestävyys keskeiselle sijalle", KOM(2010) 614 lopullinen, 28.10.2010.

16. Hankkeessa on tavallisesti oltava mukana useampi kuin yksi jäsenvaltio⁽¹⁾ ja sen tuomat hyödyt eivät saa rajoittua rahoitaviin jäsenvaltioihin, vaan niiden on ulotuttava laajaan osaan unionia. Hankkeen hyödyt on määriteltävä selvästi konkreettisella ja todennettavissa olevalla tavalla⁽²⁾.
17. Hankkeen hyödyt eivät saa rajoittua asianomaisiin yrityksiin tai kyseessä olevaan toimialaan, vaan niillä pitäisi olla laajempaa merkitystä Euroopan talouden tai yhteiskunnan kannalta positiivisten heijastusvaikutusten kautta (näitä ovat esimerkiksi systeemiset vaikutukset arvoketjun eri tasoilla tai tuotantoketjun alku- tai loppupään markkinoilla, vaihtoehtoiset käyttötavat muilla toimialoilla tai liikennemuutosiirtymä), jotka on määriteltävä selkeästi konkreettisella ja todennettavissa olevalla tavalla.
18. Tuensajaan on osallistuttava hankkeen rahoitukseen.
19. Hankkeessa on noudatettava periaatetta, jonka mukaan ympäristön kannalta haitalliset tuet on poistettava asteittain. Tähän periaatteeseen on viitattu etenemissuunnitelmassa kohti resurssitehokasta Eurooppaa⁽³⁾ ja useissa neuvoston päätelmissä⁽⁴⁾.

3.2.2 Yleiset myönteiset indikaattorit

20. Edellä 3.2.1 jaksossa vahvistettujen kumulatiivisten arviointiperusteiden lisäksi komissio suhtautuu tukeen myönteisemmin, kun
  - a) hanke on suunniteltu siten, että kaikki kiinnostuneet jäsenvaltiot voivat osallistua, kun otetaan huomioon hankkeen tyyppi, tavoite sekä sen rahoitustarpeet;
  - b) hankkeen suunnittelussa on mukana komissio tai mikä tahansa juridinen yksikkö, jolle komissio on siirtänyt valtuuksiaan, kuten Euroopan investointipankki;
  - c) hankkeen valinnassa on mukana komissio tai mikä tahansa juridinen yksikkö, jolle komissio on siirtänyt valtuuksiaan, jos kyseinen yksikkö toimii tässä tarkoituksessa täytäntöönpanorakenteena;
  - d) hankkeen hallintorakenteessa on mukana komissio tai mikä tahansa juridinen yksikkö, jolle komissio on siirtänyt valtuuksiaan, ja useita jäsenvaltioita;
  - e) hankkeeseen liittyy merkittävää yhteistyöhön perustuvaa vuorovaikutusta ottaen huomioon yhteistyökumppanien lukumäärä, eri toimialojen järjestöjen osallistuminen tai erikokoisten yritysten osallistuminen;
  - f) hankkeeseen liittyy yhteisrahoitusta unionin rahastosta⁽⁵⁾.

3.2.3 Erityiset arviointiperusteet

21. T&K&I-hankkeiden on oltava luonteeltaan erittäin innovatiivisia tai niiden on tuotettava suurta lisäarvoa T&K&I-toiminnalle ottaen huomioon kehityksen viimeisin taso kyseessä olevalla alalla.
22. Hankkeiden, joissa on kyse teollisesta hyödyntämisestä, on mahdollistettava sellaisen uuden tuotteen tai palvelun kehittäminen, jonka tutkimus- ja innovaatioisäältä on korkea, ja/tai perustavanlaatuisesti innovatiivisen tuotantoprosessin käyttöönotto. Olemassa olevien laitosten säännöllistä parantamista ilman innovatiivista ulottuvuutta ja uudempien versioiden kehittämistä olemassa olevista tuotteista ei katsota Euroopan yhteistä etua koskevaksi tärkeäksi hankkeeksi.

⁽¹⁾ Lukuun ottamatta yhteenliitettyjä tutkimusinfrastruktuureja ja TEN-T-hankkeita, jotka ovat pohjimmiltaan kansainvälisesti merkittäviä, koska ne kuuluvat fyysisesti yhteenliitettyyn rajat ylittävään verkkoon tai ovat olennaisen tärkeitä rajat ylittävän liikenteen ohjauksen ja yhteentoimivuuden parantamiseksi.

⁽²⁾ Pelkästään se, että hankkeen toteuttavat eri maissa sijaitsevat yritykset tai että tutkimusinfrastruktuuri on myöhemmin eri jäsenvaltioihin sijoitautuneiden yritysten käytössä, ei riitä hankkeen luokitteluksi Euroopan yhteistä etua koskevaksi tärkeäksi hankkeeksi. Unionin tuomioistuimien vahvistanut komission näkemyksen, jonka mukaan hankkeen voidaan kuvailla koskevan Euroopan yhteistä etua sovellettaessa perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohtaa, kun se on osa jäsenvaltioiden välistä eurooppalaista ohjelmaa, jota useiden jäsenvaltioiden hallitukset tukevat yhdessä, tai kun se on seurausta useiden jäsenvaltioiden yhdenmukaistetusta toiminnasta yhteisen uhan torjumiseksi. Yhdistetyt asiat C-62/87 ja 72/87, Exécutif régional wallon ja SA Glaverbel v. komissio, tuomio 8.3.1988, Kok., s. 1573, 22 kohta.

⁽³⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle ”Etenemissuunnitelma kohti resurssitehokasta Eurooppaa”, KOM(2011) 571 lopullinen, 20.9.2011.

⁽⁴⁾ Esimerkiksi Eurooppa-neuvoston 23. toukokuuta 2013 antamissa päätelmissä vahvistettiin tarve poistaa ympäristön tai talouden kannalta haitalliset tuet, myös tuet fossiilille polttoaineille, jotta helpotettaisiin investointeja uuteen ja älykkääseen energiainfrastruktuuriin.

⁽⁵⁾ Unionin toimielinten, virastojen, yhteisyritysten tai muiden elinten keskitetysti hallinnoima unionin rahoitus, joka ei kuulu suoraan tai välillisesti jäsenvaltion määräysvaltaan, ei ole valtiontukea.

23. Ympäristö-, energia- ja liikennealan hankkeiden on oltava joko erittäin tärkeitä unionin ympäristö-, energia-, mukaan lukien energian toimitusvarmuus, tai liikennestrategian kannalta tai edistettävä merkittävästi sisämarkkinoiden toimintaa näillä ja myös muilla toimialoilla.

3.3 Hankkeen tärkeys

24. Jotta hanke voitaisiin luokitella Euroopan yhteistä etua koskevaksi tärkeäksi hankkeeksi, sen on oltava tärkeä määrällisesti tai laadullisesti. Sen olisi joko oltava kooltaan tai soveltamisalaltaan erityisen suuri ja/tai sen olisi merkittävä erittäin huomattavaa teknologista tai taloudellista riskiä.

4. SOVELTUVUUSPERUSTEET

25. Arvioidessaan Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen toteuttamiseen myönnettävän tuen soveltuvuutta sisämarkkinoille perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella komissio ottaa huomioon seuraavat perusteet ⁽¹⁾.
26. Komissio suorittaa tasapainotestin arvioidakseen, ovatko odotetut myönteiset vaikutukset suuremmat kuin mahdolliset kielteiset vaikutukset, kuten jäljempänä esitetään.
27. Hankkeen luonteen vuoksi komissio voi katsoa, että markkinoiden toimintapuutteita tai muita merkittäviä järjestelmän toimintahäiriöitä oletetaan esiintyvän ja hankkeen oletetaan edistävän Euroopan yhteistä etua, jos hanke täyttää 3 jaksossa esitetyt tukikelpoisuusperusteet.

4.1 Tuen tarpeellisuus ja suhteellisuus

28. Tuella ei saa kattaa yritykselle hankkeesta joka tapauksessa aiheutuvia kustannuksia eikä sillä saa korvata taloudelliseen toimintaan liittyvää tavanomaista liiketoimintariskiä. Hankkeen toteuttamisen olisi oltava mahdotonta ilman tukea, tai se pitäisi toteuttaa pienempänä tai soveltamisalaltaan suppeampana tai eri tavalla, mikä rajoittaisi merkittävästi hankkeesta odotettavissa olevaa hyötyä ⁽²⁾. Tuen katsotaan olevan oikeasuhteista ainoastaan siinä tapauksessa, että samaan tulokseen ei voitaisi päästä pienemmällä tukimäärällä.
29. Jäsenvaltion on toimitettava komissiolle riittävät tiedot tuetusta hankkeesta sekä kattava kuvaus vaihtoehtoisesta skenaariosta, joka vastaa tilannetta, jossa yksikään jäsenvaltio ei myönnä tukea. Vaihtoehtoisen skenaarion voi muodostaa se, että ei ole olemassa vaihtoehtoisia hanketta, tai selvästi määritelty ja riittävän ennustettava vaihtoehtoinen hanke, jota tuensaja on harkinnut sisäisessä päätöksenteossaan, ja se voi koskea vaihtoehtoisia hanketta, joka toteutetaan kokonaan tai osittain unionin ulkopuolella.
30. Jos vaihtoehtoisia hanketta ei ole, komissio tarkistaa, että tukimäärä ei ylitä vähimmäismäärää, joka tarvitaan tuetun hankkeen saattamiseksi riittävän kannattavaksi, esimerkiksi tekemällä mahdolliseksi sellaisen sisäisen tuotto-%:n saavuttamisen, joka vastaa ala- tai yritys-kohtaista raja-arvoa tai vähimmäistuottovaatimusta. Tuensajan muissa samantyyppisissä investointihankkeissa edellyttämiä tavanomaisia tuotto-%:nteja, sen pääomakustannuksia kokonaisuudessaan tai kyseisellä alalla yleisesti toteutuneita tuotto-%:nteja voidaan myös käyttää tähän tarkoitukseen. Kaikki asiaankuuluvat odotettavissa olevat kustannukset ja hyödyt hankkeen koko kestoajana on otettava huomioon.
31. Tuen enimmäistaso määritetään ottaen huomioon havaittu rahoitusvaje suhteessa tukikelpoisiin kustannuksiin. Tuki-intensiteetti voi olla jopa 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista, jos se on perusteltua rahoitusvajetta koskevan analyysin perusteella. Rahoitusvajella tarkoitetaan positiivisten ja negatiivisten kassavirtojen erotusta investoinnin pitoaikana, diskontattuna niiden nykyarvoon asianmukaisen diskonttaustekijän perusteella, joka kuvastaa tuottoastetta, jota ilman tuensaja ei toteuttaisi hanketta erityisesti siihen liittyvien riskien vuoksi. Tukikelpoisia kustannuksia ovat liitteessä vahvistetut kustannukset ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Unionin tuomioistuimen mukaan komissiolle on harkintavalta Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden sisämarkkinoille soveltuvuuden arvioinnissa. Yhdistetyt asiat C-62/87 ja 72/87, *Exécutif régional wallon ja SA Glaverbel v. komissio*, tuomio 8.3.1988, Kok., s. 1573, 21 kohta.

⁽²⁾ Tukihakemus on tehtävä ennen töiden aloittamista eli joko ennen investoinnin rakennustöiden aloittamista tai ennen ensimmäistä vakaata sitoumusta tilata laitteita tai muuta sitoumusta, joka tekee investoinnista peruuttamattoman, riippuen siitä, kumpi on ajallisesti ensimmäinen. Maan ostoa ja valmistelutöitä, kuten lupien hankkimista ja alustavien toteutettavuustutkimusten tekemistä, ei katsota töiden alkamiseksi.

⁽³⁾ Jos kyseessä on integroitu hanke, tukikelpoiset kustannukset on esitettävä kunkin yksittäisen hankkeen tasolla.

32. Jos esimerkiksi yrityksen sisäisistä asiakirjoista käy ilmi, että tuensaajalla on selvästi valittavana joko tuetun hankkeen toteuttaminen tai vaihtoehtoisen hankkeen toteuttaminen ilman tukea, komissio vertaa tuetussa hankkeessa ja vaihtoehtoisesa hankkeessa odotettuja investoinnin nettomääräisiä nykyarvoja ottaen huomioon eri liiketoimintaskenaarioiden todennäköisyyden.
33. Komissio ottaa analyysissään huomioon seuraavat tekijät:
- a) **Tavoitellun muutoksen määrittely:** Jäsenvaltion on määriteltävä tarkasti toiminnan muutos, joka valtiontuella odotetaan saavutettavan, toisin sanoen uuden hankkeen käynnistäminen tai hankkeen koon tai soveltamisalan laajentaminen tai toteutuksen nopeuttaminen. Käyttötymisen muuttuminen on todennettava vertailulla, jolla selvitetään, mikä odotettu tulos olisi ja kuinka paljon aiottua toimintaa harjoitettaisiin tuettuna tai ilman tukea. Kyseisten kahden skenaarion ero osoittaa tukitoimenpiteen kannustavan vaikutuksen.
- b) **Kannattavuustaso:** Jos hankkeen toteuttaminen ei olisi yksityiselle yritykselle riittävän kannattavaa ilman tukea mutta se tuottaisi yhteiskunnalle huomattavaa hyötyä, tuella on todennäköisesti kannustava vaikutus.
34. Kansainväliseen kauppaan kohdistuvien todellisten tai mahdollisten välittömien tai välillisten vääristymien poistamiseksi komissio voi ottaa huomioon sen, että unionin ulkopuolella sijaitsevat kilpailijat ovat (kolmen viime vuoden aikana) suoraan tai välillisesti saaneet tai tulevat saamaan intensiteetiltään vastaavaa tukea samanlaisiin hankkeisiin. Jos on todennäköistä, että kansainvälinen kauppa vääristyy kolmen vuoden jälkeenkin kyseisen alan erityisluonteen vuoksi, viitekautta voidaan pidentää vastaavasti. Kyseisen jäsenvaltion on mahdollisuuksien mukaan toimitettava komissiolle tarvittavat tiedot, jotta se voi arvioida tilanteen ja erityisesti tarpeen ottaa huomioon kilpailuetu, josta kolmannen maan kilpailija hyötyy. Jos komissiolla ei ole myönnettyä tai ehdotettua tukea koskevia todisteita, se voi perustaa päätöksensä myös aihetodisteisiin.
35. Kerätessään todisteita komissio voi käyttää tutkintavaltuuksiaan⁽¹⁾.
36. Tukiväline on valittava sen mukaan, millaiset markkinoiden toimintapuolet tai muut merkittävät järjestelmän toimintahäiriöt sillä pyritään poistamaan. Jos ongelmana on esimerkiksi rahoituksen huono saataavuus, jäsenvaltioiden olisi yleensä myönnettävä tuki likviditeettitukena, kuten lainana tai takauksena⁽²⁾. Jos yritykselle on tarpeen tarjota myös tietynasteista riskinjakoa, takaisinmaksettava ennakko on yleensä suositeltava tukimuoto. Takaisin maksettavia tukivälineitä pidetään yleensä myönteisenä indikaattorina.
37. Energiavarmuutta ja energiatehokkuutta koskevat tavoitteet on otettava tarvittaessa huomioon arvioinnissa.
38. Komissio suhtautuu myönteisemmin hankkeisiin, joissa tuensaajien tai riippumattomien yksityisten sijoittajien oma rahoitusosuus on merkittävä. Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden osuus sekä maa-alueet on laskettava markkinahintaan.
39. Tuensaajien valintaa avoimella ja syrjimättömällä tarjouskilpailulla pidetään myönteisenä indikaattorina.

4.2 Kilpailun kohtuuttoman vääristymisen ehkäiseminen ja tasapainotesti

40. Jäsenvaltion olisi esitettävä todisteita siitä, että ehdotettu tukitoimenpide on tarkoituksenmukainen politiikan väline hankkeen tavoitteen saavuttamiseksi. Tukitoimenpiteen ei katsota olevan tarkoituksenmukainen, jos sama tulos on mahdollista saavuttaa vähemmän vääristävillä politiikan välineillä tai muilla vähemmän vääristävillä tukivälineillä.

⁽¹⁾ Ks. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun asetuksen (EY) N:o 659/1999 muuttamisesta 22 päivänä heinäkuuta 2013 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 734/2013 1 artiklan 3 kohta (EUVL L 204, 31.7.2013, s. 15).

⁽²⁾ Takauksina myönnettyt tuet on rajattava ajallisesti, ja lainojen muodossa myönnettyihin tukiin on sovellettava takaisinmaksuaikoja.

41. Jotta tuki soveltuisi sisämarkkinoille, tukitoimenpiteen kielteisten vaikutusten, jotka ilmenevät kilpailun vääristymisenä ja vaikutuksena jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, on oltava rajalliset, ja Euroopan yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamista edistävien myönteisten vaikutusten on oltava niitä suuremmat.
42. Arvioidessaan tukitoimenpiteen kielteisiä vaikutuksia komissio keskittyy analyysissaan todennäköiseen vaikutukseen, joka tuella voi olla yritysten väliseen kilpailuun kyseisillä tuotemarkkinoilla, myös tuotantoketjun alku- tai loppupään markkinoilla, sekä ylikapasiteetin riskiin.
43. Komissio arvioi markkinoiden sulkemisen ja määräävän markkina-aseman riskiä erityisesti silloin, kun tutkimustuloksia ei levitetä tai niiden levittäminen on rajallista. Infrastruktuurin rakentamista koskevissa hankkeissa⁽¹⁾ on varmistettava avoin ja syrjimätön oikeus käyttää infrastruktuuria ja syrjimätön hinnoittelu⁽²⁾.
44. Komissio arvioi mahdolliset kielteiset vaikutukset kauppaan, esimerkiksi jäsenvaltioiden välisen tukikilpailun riskin, joka voi nousta esiin erityisesti sijaintipaikan valinnan yhteydessä.

4.3 Avoimuus

45. Jäsenvaltioiden on varmistettava seuraavien tietojen julkaiseminen internetissä kattavalla valtioneuvostolla kansallisella tai alueellisella tasolla:
  - a) tukitoimenpiteen ja sen täytäntöönpanosäännösten teksti tai linkki siihen;
  - b) tuen myöntävän viranomaisen nimi tai myöntävien viranomaisten nimet;
  - c) yksittäisen tuensaajan nimi, tuen muoto ja määrä kullekin tuensaajalle, myöntämispäivä, yrityksen tyyppi (pk-yritys / suuri yritys); alue, jolla tuensaaja sijaitsee (NUTS II-tasolla); ja tuensaajayrityksen toiminnan pääasiallinen toimiala (NACE:n kolminumerotasolla)⁽³⁾.
46. Tästä vaatimuksesta voidaan luopua, jos yksittäisen tuen määrä on alle 500 000 euroa. Nämä tiedot on julkaistava tuen myöntämispäätöksen tekemisen jälkeen, ne on säilytettävä vähintään 10 vuoden ajan ja niiden oltava rajoituksetta yleisön saatavilla⁽⁴⁾. Jäsenvaltioita ei vaadita toimittamaan edellä mainittuja tietoja ennen 1 päivää heinäkuuta 2016.

5. LOPPUMÄÄRÄYKSET

5.1 Ilmoitusvelvollisuus

47. Perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle etukäteen, jos ne aikovat myöntää tai muuttaa valtioneuvostoa, mukaan lukien tukea Euroopan yhteistä etua koskevalle tärkeälle hankkeelle.
48. Samaan Euroopan yhteistä etua koskevaan tärkeään hankkeeseen osallistuvia jäsenvaltioita pyydetään esittämään yhteinen ilmoitus komissiolle, jos se on mahdollista.

5.2 Jälkiarviointi ja raportointi

49. Hankkeen toteuttaminen edellyttää säännöllistä raportointia. Komissio voi tarvittaessa pyytää jälkiarvioinnin suorittamista.

5.3 Voimaantulo, voimassaolo ja tarkistaminen

50. Tätä tiedonantoa sovelletaan 1. heinäkuuta 2014–31. joulukuuta 2020.

⁽¹⁾ Epäselvyyksien välttämiseksi on todettava, että pilottituotantolinjoja ei katsota infrastruktuureiksi.

⁽²⁾ Kun hankkeessa on kyse energiainfrastruktuurista, siihen on sovellettava tariffisääntelyä ja verkkoonpääsyn sääntelyä sekä tilaajayhteyksien eriyttämistä koskevia vaatimuksia sisämarkkinalainsäädännön mukaisesti.

⁽³⁾ Lukuun ottamatta liikesalaisuuksia ja muita luottamuksellisia tietoja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ja jos komissio antaa suostumuksensa (komission tiedonanto C(2003) 4582 salassapitovelvollisuudesta valtioneuvostopäätöksissä (EUVL C 297, 9.12.2003, s. 6).

⁽⁴⁾ Nämä tiedot on julkaistava kuuden kuukauden kuluessa tuen myöntämispäivästä. Jos on kyse sääntöjenvastaisesta tuesta, jäsenvaltioiden on huolehdittava näiden tietojen julkaisemisesta jälkikäteen viimeistään kuuden kuukauden kuluessa komission päätöksen päivämäärästä. Tietojen on oltava saatavilla sellaisessa muodossa, joka mahdollistaa hakujen tekemisen, tietojen poiminnan ja julkaisemisen internetissä, esimerkiksi csv- tai xml-muodossa.

51. Komissio soveltaa tässä tiedonannossa vahvistettuja periaatteita kaikkiin ilmoitettuihin tukihankkeisiin, joista se tekee päätöksen sen jälkeen, kun tiedonanto on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, vaikka kyseisistä hankkeista olisi ilmoitettu ennen tämän tiedonannon julkaisupäivämäärää.
52. Kuten komission ilmoituksessa valtiontuen sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien sääntöjen määräytymisestä⁽¹⁾ todetaan, komissio soveltaa ilmoittamattomaan tukeen tätä tiedonantoa, jos tuki on myönnetty sen voimaantulon jälkeen, ja kaikissa muissa tapauksissa sääntöjä, jotka olivat voimassa tuen myöntämisaikana.
53. Komissio voi päättää tämän tiedonannon muuttamisesta milloin tahansa, jos se on tarpeen kilpailupolitiikkaan liittyvistä syistä tai muiden unionin politiikanalojen, kansainvälisten sitoumusten, markkinakehityksen tai muiden perustelujen syiden huomioon ottamiseksi.

⁽¹⁾ Komission ilmoitus valtiontuen sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien sääntöjen määräytymisestä (EYVL C 119, 22.5.2002, s. 22).

LIITE

TUKIKELPOISET KUSTANNUKSET

- a) Toteutettavuustutkimukset, mukaan lukien valmistelevat tekniset tutkimukset, ja hankkeen toteuttamisen edellyttämien lupien hankkimisesta aiheutuvat kustannukset.
- b) Välineiden ja laitteiden (mukaan lukien laitokset ja kuljetusajoneuvot) kustannukset siltä osin ja siltä ajalta, kun niitä on käytetty hankkeessa. Jos tällaisia välineitä ja laitteita ei käytetä hankkeen tarpeisiin koko niiden käyttöikä, tukikelpoisiksi katsotaan ainoastaan poistokustannukset, jotka vastaavat hankkeen kesto, hyvän kirjanpitoavan mukaan laskettuna.
- c) Rakennusten, infrastruktuurin ja maa-alueiden hankinnasta (tai rakentamisesta) aiheutuvat kustannukset siltä osin ja siltä ajalta, kun niitä on käytetty hankkeessa. Jos nämä kustannukset määritetään suhteessa kaupalliseen luovutusarvoon tai todella aiheutuneisiin pääomakustannuksiin poistokustannusten sijasta, maa-alueen, rakennuksen tai infrastruktuurin jäännösarvo olisi vähennettävä rahoitusvajeesta joko etukäteen tai jälkikäteen.
- d) Kustannukset, joita aiheutuu hankkeen kannalta välttämättömistä muista materiaaleista, tarvikkeista ja muista vastaavista tuotteista.
- e) Patenttien ja muun aineettoman omaisuuden hankinnasta, voimaansaattamisesta ja puolustamisesta aiheutuvat kustannukset. Ulkopuolisista lähteistä markkinaehtoin ostetun tai käyttöluvalla hankitun sopimukseen perustuvan tutkimuksen, tietämyksen ja patenttien kustannukset sekä konsultoinnin ja vastaavien palveluiden kustannukset, kun niitä on käytetty yksinomaan hanketta varten.
- f) T&K&I-toiminnoista, myös ensimmäiseen teolliseen hyödyntämiseen⁽¹⁾ liittyvistä T&K&I-toiminnoista, suoraan aiheutuvat henkilöstö- ja hallintokustannukset (mukaan lukien yleiskustannukset) tai infrastruktuurihankkeessa infrastruktuurin rakentamisen aikaiset henkilöstö- ja hallintokustannukset.
- g) Kun on kyse tuesta ensimmäistä teollista hyödyntämistä koskevalle hankkeelle, pääoma- ja toimintamenot (CAPEX ja OPEX), kunhan teollinen hyödyntäminen on jatkoa T&K&I-toiminnalle⁽²⁾ ja siihen itseensä sisältyy erittäin tärkeä T&K&I-komponentti, joka muodostaa olennaisen ja välttämättömän osan hankkeen menestyksestä täytäntöönpanoa. Toimintamenojen on liityttävä hankkeen tällaiseen komponenttiin.
- h) Muita perusteltuja kustannuksia voidaan hyväksyä, jos ne liittyvät erottamattomasti hankkeen toteuttamiseen, lukuun ottamatta toimintakustannuksia, jotka eivät kuulu g kohdan soveltamisalaan.

⁽¹⁾ Ensimmäisellä teollisella hyödyntämisellä tarkoitetaan pilottilaitteiden kehittämistä pidemmälle tai laatuun ensimmäisiä laitteita tai tiloja, joita käytetään pilottihankkeen jälkeisissä vaiheissa, mukaan lukien testausvaihe, mutta ei massatuotannossa tai kaupallisessa toiminnassa.

⁽²⁾ Ensimmäisen teollisen hyödyntämisen toteuttajan ei tarvitse olla T&K&I-toiminnan toteuttaja, kunhan ensimmäinen teollinen hyödyntäjä hankkii oikeudet käyttää aikaisemman T&K&I-toiminnan tuloksia ja T&K&I-toiminta ja ensimmäinen teollinen hyödyntäminen kuuluvat molemmat samaan hankkeeseen ja niistä ilmoitetaan yhdessä.